

FRA: NFF region Vest

Arbeid med menneskerettigheter i NFF

Bakgrunn

NFF region Vest har fått flere henvendelser fra medlemmer om muligheten for å opprette et menneskerettighetsutvalg i NFF. Sist ble denne saken meldt til årsmøtet i regionen. Årsmøtet 2022 anså dette å være en sak for landsmøtet og NFF sentralt, og fattet følgende vedtak: *Årsmøtet i NFF region Vest tar saken om behov for et menneskerettighetsutvalg i NFF til orientering, og henviser innsenderne til å melde saken via de rette kanaler til Hovedlandsmøtet i NFF.*

To medlemmer har meldt saken inn til NFF region Vest som Landsmøtesak, og regionstyret besluttet på styremøte 09.05.2022 å melde saken videre inn til Hovedlandsmøtet.

Innsenderne begrunner selv behovet i innsendt tekst som er gjengitt under.

Saken slik den er meldt inn til Region Vest:

Menneskerettighetsutvalg i NFF

Vi vil med dette foreslå at NFF oppretter et eget menneskerettighetsutvalg i organisasjonen. Et slikt utvalg skal sørge for at menneskerettigheter er tema og ivaretas i den fysioterapifaglige utviklingen, og at det blir større kjennskap til det fysioterapeuter kan bidra med for mennesker som har opplevd brudd på sine menneskerettigheter. Videre skal utvalget søke å delta i, og samarbeide med, nasjonale og internasjonale fora som arbeider med relevant tematikk innenfor menneskerettigheter. Utvalget skal være rådgivende for Forbundsstyret i saker som berører menneskerettigheter.

Et bidrag til en mer likeverdig helsetjeneste

Et menneskerettighetsutvalg i NFF kan gi enda større troverdighet og gehør for fysioterapeuters kompetanse i arbeid med marginaliserte grupper, som blant annet innsatte i fengsel, mennesker i psykisk helsevern, mennesker på tvangsparagraf, rusmiddelavhengige og flyktninger. Listen er ikke uttømmende, men er eksempler på sårbare grupper som fysioterapeuter jobber med til daglig. Gjennom et menneskerettighetsutvalg kan NFF støtte det arbeidet som gjøres, samt befeste vår profesjons kompetanse i arbeidet med disse gruppene.

Fysioterapeuter har en etisk forpliktelse som helsepersonell, med et ansvar for å være advokat for sårbare og marginaliserte grupper som har lav helselitterasitet og lav status i helsevesenet. Fysioterapeuter har mye å bidra med i arbeid med disse gruppene, og et menneskerettighetsutvalg kan bidra til en tydeligere forankring og satsing på arbeid som allerede gjøres av mange fysioterapeuter.

NFF sitt samfunnsengasjement

Vi mener at dette forslaget er i tråd med og underbygger flere av NFF hovedmål, blant annet å «Styrke fysioterapeuters posisjon og betydning i helsetjenesten nasjonalt og internasjonalt», og «Utvikle fysioterapifaget og profesjonsutøvelsen basert på samfunnsutviklingen og befolkningens behov». Vi lever i et globalt samfunn hvor helsetjenestene våre, og fysioterapeuter, møter stadig flere og mer komplekse problemstillinger. Vi tror at et slikt utvalg kan være et startpunkt for NFF som en tydelig medspiller i det globale arbeidet for grunnleggende menneskerettigheter som en forutsetning for god helse.

Organisering

Det er rimelig å spørre om det er nødvendig med nok et utvalg i NFF, eller om oppgavene og fokuset nevnt ovenfor kan ivaretas av allerede eksisterende styre, faggruppe eller utvalg. Vi mener at det er nødvendig med et eget utvalg, da dette er et område som strekker seg over mange faggrupper innen fysioterapi. Vi tror også at noe av slagkraften ligger i tydeligheten og synligheten i nettopp navnet på utvalget, menneskerettighetsutvalget.

Det foreslås at Forbundsstyret lager en fremdriftsplan og organiserer rekruttering og valg av et midlertidig styre i utvalget bestående av en leder, tre medlemmer og to varamedlemmer. Videre at Forbundsstyret gir utvalgsstyret i oppgave å utforme en egen rammeplan bestående av forslag til mandat og virkeområde, og handlingsplan med målsetninger. Rammeplanen sendes deretter ut på høring til alle faggrupper i NFF. Innspill bearbejdes i Forbundsstyret, og utforming av utvalget fremmes som sak på neste landsmøte.

Vurdering

Styret i Region Vest er usikker på i hvilken grad et menneskerettighetsutvalg i NFF vil ha ressurser og tyngde nok til å svare ut de problemstillingene og ta på seg de oppgavene som forslagsstiller nevner i sitt notat. Vi mener dog at de peker på en viktig utfordring i samfunn og helsevesen, og at det er rimelig å be Landsmøtet ta stilling til om menneskerettigheter er noe NFF skal sette særlig søkelys på i den kommende landsmøteperioden.

Man kan se for seg flere måter å ta tak i et slikt arbeid på;

En måte å gjøre det på, er å opprette et menneskerettighetsutvalg slik forslagstillerne ønsker. NFF Region Vest mener at et slikt utvalg med fordel kan være et felles utvalg for flere av profesjonsforeningene som organiserer helsearbeidere, som Legeforeningen, Sykepleierforbundet, Ergoterapeutene m.fl. Vi kjenner til at Legeforeningen og Psykologforeningen allerede har menneskerettighetsutvalg, så man kan også sondere mulighetene for et felles utvalg med en av disse. Psykologforeningens utvalg *arbeider for at menneskerettigheter, slik de fremkommer i internasjonale menneskerettighetskonvensjoner, får innpass i psykologisk kunnskap og virksomhet* (<https://www.psykologforeningen.no/foreningen/utvalg-raad-og-interesseforeninger/menneskerettighetsutvalget-mru>). Legeforeningens utvalg *skal arbeide med menneskerettigheter særlig knyttet til helse og legevirksomhet for å øke forståelsen for*

SAK 3.3

sammenhengen mellom helse og menneskerettigheter (<https://www.legeforeningen.no/om-oss/organisasjonen/rad-og-utvalg/utvalg-for-menneskerettigheter/>).

En annen måte å sette søkelys på menneskerettigheter i NFF kan være å lage en egen politisk plattform på dette området, eller man kan ha et spesielt fokus på menneskerettigheter i hele kommende Landsmøteperiode. Et fokus som gjenspeiles i politikk, på nettsider, i kommunikasjon med medlemmer og i høringsutspillene som NFF sender fra seg.

En tredje måte å sette søkelys på dette temaet, kan være at NFF inngår et samarbeid med Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM). NIM er et uavhengig, offentlig organ som organisatorisk er underlagt Stortinget, og som har som oppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene nasjonalt.

NFF region Vest har presentert tre måter å organisere arbeidet med menneskerettigheter i organisasjonen, men ser at regionstyret hverken har kompetanse eller anledning til å utrede denne saken godt, og at det kan være andre og bedre måter som vi ikke har tenkt på. NFF region Vest ber derfor Hovedlandsmøtet ta stilling til om arbeidet med menneskerettigheter i NFF skal prioriteres i den kommende landsmøteperioden. Om Hovedlandsmøtet går inn for dette, anbefaler vi videre at det utredes hvordan dette arbeidet best kan ivaretas i vår organisasjon.

FORSLAG TIL VEDTAK:

NFF skal i den kommende landsmøteperioden ha et spesielt fokus på menneskerettigheter. Hovedlandsmøtet 2022 vedtar at arbeidet med menneskerettigheter ta inn som en del av hovedmålene for neste landsmøteperiode.

Forbundsstyrets kommentar:

Forbundsstyret er i likhet med forslagsstiller, opptatt av at NFF bør bidra til økt forståelse av sammenhengen mellom helse og menneskerettigheter.

God helse er en viktig ressurs for å nå andre mål i livet som utdanning og arbeid. Det er derfor viktig at helsetjenestens er organisert og ressursene fordelt slik at alle kan få tilgang til disse ressursene og at det oppleves som rettferdig. Vi vet at det er forskjellsbehandling som fører til ulik i tilgang til ressurser og muligheter i helsesektoren mellom sosiale grupper. Sosial ulikhet i helse har derfor vært et viktig tema i mange av NFFs offentlige politiske innspill.

Forbundsstyret er som Region Vest, usikker på om etablering av et menneskerettighetsutvalg er riktig tiltak på nåværende tidspunkt. Forbundsstyret vil gjøre oppmerksom på at opprettelse av et menneskerettighetsutvalg vil ha budsjettmessige konsekvenser. Forbundsstyret foreslår i sine hovedmål for perioden at NFF skal være en aktiv pådriver for en sterk offentlig og likeverdig helsetjeneste.